

Δελτίο Τύπου

26 Ιανουαρίου 2023

**Οι προβλέψεις του υποδείγματος παραγόντων
για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές του ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας**
Μονάδα Οικονομικών Προβλέψεων Υποδείγματος Παραγόντων

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του υποδείγματος παραγόντων του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ), ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της Ελλάδας προβλέπεται στο 5,3% για το έτος 2022 και στο 2,2% για το έτος 2023. Σύμφωνα με την εκτίμηση αυτή, η οικονομία της χώρας προβλέπεται ότι θα παραμείνει σε ανοδική τροχιά κατά το τρέχον έτος, με τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ να παρουσιάζει επιβράδυνση, παραμένοντας, όμως, σε ικανοποιητικό επίπεδο, λαμβανομένης υπόψη της δύσκολης συγκυρίας. Η προοπτική αυτή απορρέει από την ευνοϊκή εξέλιξη αρκετών από τα οικονομικά μεγέθη που ενσωματώνονται στην πρόβλεψη, σε συνδυασμό με την εμφανή, πλέον, επίπτωση που έχουν στην πορεία ορισμένων μεταβλητών οι τρέχουσες οικονομικές και γεωπολιτικές εξελίξεις σε πολλά διαφορετικά μέτωπα.

Με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στην παρούσα συγκυρία, οι προβλέψεις για την εξέλιξη του πραγματικού ΑΕΠ της Ελλάδας υπόκεινται σε σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας. Ενώ οι ενδείξεις αποκλιμάκωσης των τιμών της ενέργειας φαίνεται να απομακρύνουν αυτή τη στιγμή ορισμένα πιο απαισιόδοξα σενάρια για την πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας, οι γεωπολιτικές εξελίξεις εξακολουθούν να εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους. Παράλληλα, είναι δύσκολο να προβλεφθεί η ταχύτητα αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού και, συνεπώς, οι σχετικές επιδράσεις στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, το κόστος παραγωγής και τα επιτόκια, ενώ, στην περίπτωση της Ελλάδας, σε αυτές τις αβεβαιότητες προστίθενται και οι ενδεχόμενες επιδράσεις του εκλογικού κύκλου. Στον αντίποδα, θετικό αντίκτυπο στις προοπτικές ανάπτυξης της χώρας μπορεί να έχει μία θετική έκβαση όσον αφορά την ανάκτηση επενδυτικής βαθμίδας για τα ελληνικά κρατικά ομόλογα, ενώ προς μία περισσότερο ευνοϊκή εξέλιξη του ΑΕΠ θα μπορούσε να συμβάλει η δυνατότητα συνέχισης της εφαρμογής μέτρων στήριξης της οικονομίας σε κλίμακα συμβατή με την τήρηση των δημοσιονομικών στόχων, η υλοποίηση έργων και μεταρρυθμίσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και δράσεων του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027, και η εντατικοποίηση των επενδύσεων που συνδέονται με την εξοικονόμηση ενέργειας και τον περιορισμό της ενεργειακής εξάρτησης.

Πίνακας 1: Ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ: 2022 και 2023
(% ως προς την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους)

	2022	2023			
Τρίμηνα	Δ' τρίμηνο	Α' τρίμηνο	Β' τρίμηνο	Γ' τρίμηνο	Δ' τρίμηνο
Τριμηνιαίος ρυθμός μεταβολής	3,26	2,82	3,90	0,18	1,98
Μέσος ρυθμός μεταβολής α' εξαμήνου*	-	3,36		-	
Μέσος ρυθμός μεταβολής β' εξαμήνου **	3,04	-		1,08	
Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής***	5,25	2,22			

Σημείωση: *Δεν αναφέρεται για το 2022 εφόσον δεν ενσωματώνει πρόβλεψη. **Ο μέσος ρυθμός μεταβολής του β' εξαμήνου για το 2022 ενσωματώνει το επίσημα διαθέσιμο (προσωρινό) στοιχείο για το τρίτο τρίμηνο του 2022, σε εποχικά διορθωμένη βάση. ***Ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής για το 2022 ενσωματώνει τα επίσημα διαθέσιμα (προσωρινά) στοιχεία για τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2022, σε εποχικά διορθωμένη βάση.

Αναλυτική παρουσίαση των προβλέψεων του ΚΕΠΕ

Το έτος 2022, η οικονομία της Ελλάδας αναπτύχθηκε με υψηλούς ρυθμούς, παρά τις σημαντικές αναταράξεις στην ευρωπαϊκή οικονομία λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και των συνεπειών του για το ενεργειακό κόστος, τον πληθωρισμό και την αβεβαιότητα. Εισερχόμενη στο έτος 2023, η ελληνική οικονομία ευνοείται από τη θετική δυναμική που έχουν αναπτύξει έως πρόσφατα οι βασικές συνιστώσες της εγχώριας ζήτησης (ιδιωτική κατανάλωση, επενδύσεις) και η δραστηριότητα σημαντικών τομέων της οικονομίας (βιομηχανία, τουρισμός, κατασκευές, κ.ά.). Παράλληλα, όμως, οι οικονομικές προοπτικές της χώρας έρχονται αντιμέτωπες με την εξασθένηση του οικονομικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη, αλλά και με την επιβάρυνση του κόστους παραγωγής, του κόστους δανεισμού και του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών σε εγχώριο επίπεδο, λόγω της ενεργειακής κρίσης, των πληθωριστικών πιέσεων και της αύξησης των επιτοκίων. Ορισμένα νεότερα δεδομένα που έρχονται στην επιφάνεια το τελευταίο διάστημα και παραπέμπουν σε σημαντική μείωση του ενεργειακού κόστους, εξασφάλιση της ενεργειακής επάρκειας στην Ευρώπη για το τρέχον έτος και σταδιακή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, φαίνεται να απομακρύνουν το σενάριο μίας βαθιάς ύφεσης στην ΕΕ, η οποία θα είχε σημαντικές επιπτώσεις και για την Ελλάδα. Παράλληλα, σημαντική στήριξη στην ελληνική οικονομία εξακολουθούν να παρέχουν η εφαρμογή μέτρων για ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και την αντιμετώπιση της ακρίβειας, αλλά και η σταδιακή υλοποίηση δρομολογημένων έργων και δράσεων στο πλαίσιο του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Το διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον και ο υψηλός βαθμός αβεβαιότητας γύρω από τις οικονομικές και γεωπολιτικές εξελίξεις σε πολλά διαφορετικά μέτωπα, σε συνδυασμό με τη συνήθη αβεβαιότητα που περιβάλλει κάθε προεκλογική περίοδο, δυσχεραίνουν σημαντικά τη διενέργεια προβλέψεων αναφορικά με την πορεία του πραγματικού ΑΕΠ τα επόμενα τρίμηνα. Με αυτή την επιφύλαξη, και λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς¹ που απορρέουν από τις ανωτέρω συνθήκες, ο Πίνακας 1 παρουσιάζει τις οικονομετρικές εκτιμήσεις του ΚΕΠΕ² για τον ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ της Ελλάδας έως και το τέταρτο τρίμηνο του έτους 2023. Οι προβλέψεις βασίζονται στην εφαρμογή ενός δυναμικού υποδείγματος παραγόντων (dynamic factor model)³, με χρήση στοιχείων για 126 μεταβλητές⁴ για τη χρονική περίοδο μέχρι και το τρίτο τρίμηνο του 2022. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ για το σύνολο του 2022 προβλέπεται στο 5,3%, επίπεδο ελαφρώς χαμηλότερο σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη πρόβλεψη (5,5%). Η απόκλιση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τον ρυθμό ανάπτυξης στο πρώτο εξάμηνο του 2022 παρουσίασαν μία μικρή αναθεώρηση προς τα κάτω. Σε ό,τι αφορά το έτος 2023, οι προβλέψεις σε τριμηνιαία βάση εμφανίζουν θετικό πρόσημο και ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το σύνολο του έτους προβλέπεται στο 2,2%.

Σύμφωνα με την ανωτέρω πρόβλεψη, η χώρα εκτιμάται ότι θα παραμείνει σε ανοδική τροχιά, με τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ να παρουσιάζει επιβράδυνση, παραμένοντας, όμως, σε ικανοποιητικό επίπεδο, λαμβανομένης υπόψη της δύσκολης συγκυρίας. Η εκτίμηση αυτή απορρέει από την ευνοϊκή εξέλιξη αρκετών από τα οικονομικά μεγέθη που ενσωματώνονται στην

¹ Είναι σημαντικό να επισημανθούν ορισμένοι περιορισμοί που μπορεί να επηρεάζουν την προβλεπτική επίδοση του υποδείγματος παραγόντων σε περιόδους έκτακτων γεγονότων με έντονο αντίκτυπο στην οικονομική συγκυρία. Συγκεκριμένα, το υπόδειγμα παραγόντων που εφαρμόζεται δεν ενσωματώνει την άμεση εκτίμηση των επιδράσεων των μέτρων πολιτικής (policy neutral), ούτε αποτελεί υπόδειγμα κατάλληλο για την απευθείας ανάλυση επιπτώσεων (impact analysis) μεγάλων διαταραχών που δημιουργούν έκτακτες οικονομικές συνθήκες και οδηγούν σε ξαφνικές και ακραίες (εκτός πορείας σύμφωνα με την τάση) μεταβολές του ΑΕΠ. Αντ' αυτού, εμπεριέχει τις όποιες επιδράσεις τέτοιων γεγονότων ή μέτρων πολιτικής εμμέσως, μέσω των ενσωματωμένων μεταβλητών μέχρι και την πιο πρόσφατη περίοδο αναφοράς. Επιπλέον, οι εκτιμήσεις του υποδείγματος στηρίζονται σε τριμηνιαία δεδομένα με υστέρηση ενός τριμήνου, και επομένως η πρόβλεψη δεν λαμβάνει υπόψη τις όποιες πολύ πρόσφατες σημαντικές εξελίξεις σε ημερήσιο ή εβδομαδιαίο επίπεδο.

² Η ημερομηνία διεξαγωγής της παρούσας πρόβλεψης είναι η 19η Ιανουαρίου 2023.

³ Αναλυτική περιγραφή του δυναμικού υποδείγματος παραγόντων παρουσιάζεται στο Τεύχος 15 των *Οικονομικών Εξελίξεων* (Ιούνιος 2011, σσ. 20-22), https://www.kepe.gr/images/oikonomikes_ekselikseis/TEYXOS_15gr.pdf.

⁴ Το δείγμα περιλαμβάνει μεταβλητές από τις κατηγορίες των πραγματικών και ονομαστικών μεγεθών, καθώς και μεταβλητές που αντανακλούν προσδοκίες και εκτιμήσεις. Η απαραίτητη για τις εκτιμήσεις εποχική διόρθωση των χρονολογικών σειρών πραγματοποιείται με τη χρήση του προγράμματος Demetra+, στη βάση του φίλτρου TRAMO/SEATS.

πρόβλεψη, σε συνδυασμό με την εμφάνη, πλέον, επίπτωση των συνθηκών που αναφέρθηκαν προηγουμένως στην πορεία ορισμένων μεταβλητών.

Πιο αναλυτικά, για το τρίτο τρίμηνο του 2022, οι παρατηρήσεις σε μη εποχικά και ημερολογιακά διορθωμένη βάση, έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2021, δείχνουν ότι η ιδιωτική κατανάλωση διατήρησε σε σημαντικό βαθμό τη θετική δυναμική της, ενώ αξιοσημείωτους ρυθμούς ανάπτυξης εξακολούθησαν να εμφανίζουν οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου. Παράλληλα, οι εξαγωγές υπηρεσιών συνέχισαν να κινούνται ανοδικά, με ρυθμό, όμως, πολύ βραδύτερο σε σχέση με τα προηγούμενα τρίμηνα. Στον τομέα της βιομηχανίας, ο γενικός δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κατέγραψε αξιοσημείωτη άνοδο, αντανακλώντας μία αύξηση σε όλους τους σχετικούς υποδείκτες, ενώ ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία αυξήθηκε με υψηλούς ρυθμούς σε όλες τις επιμέρους υποκατηγορίες, γεγονός όμως που σχετίζεται σε σημαντικό βαθμό με την άνοδο των τιμών των βιομηχανικών προϊόντων. Στο λιανικό εμπόριο, ο δείκτης όγκου αυξήθηκε σε έξι από τις οκτώ σχετικές υποκατηγορίες, με την πτώση να αφορά τα πολυκαταστήματα και την ένδυση-υπόδηση, ενώ στο χονδρικό εμπόριο ο δείκτης κύκλου εργασιών παρουσίασε μεγάλη αύξηση, εξέλιξη που και πάλι συνδέεται σε σημαντικό βαθμό με την άνοδο των τιμών. Ισχυρή ανάκαμψη παρατηρήθηκε για ένα ακόμα τρίμηνο στον τουρισμό, όπου οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν σημαντικά σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, ενώ ευνοϊκές ήταν οι εξελίξεις και σε ό,τι αφορά τον δείκτη παραγωγής στις κατασκευές και τους δύο σχετικούς υποδείκτες που αφορούν την παραγωγή οικοδομικών έργων (κτιρίων) και την παραγωγή έργων πολιτικού μηχανικού. Αναφορικά με την εγχώρια αγορά εργασίας, παρατηρήθηκε περαιτέρω βελτίωση των συνθηκών, με αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων και αντίστοιχη μείωση του αριθμού των ανέργων.

Από την άλλη πλευρά, η διατήρηση του κλίματος αβεβαιότητας ήταν ορατή στην απόδοση του δεκαετούς ελληνικού ομολόγου, η οποία σημείωσε μικρή περαιτέρω άνοδο σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2022. Επίσης, τα δεδομένα του τρίτου τριμήνου για τις τιμές ήταν ενδεικτικά των έντονων πληθωριστικών πιέσεων που διατηρήθηκαν κατά την περίοδο αυτή, με ενδείξεις, ωστόσο, για αντιστροφή της αυξητικής τάσης στο κόστος της ενέργειας. Συγκεκριμένα, σημαντική άνοδος σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους καταγράφηκε σε όλους τους δείκτες που αντανακλούν τις τιμές των εισροών και το κόστος παραγωγής, ενώ μεγάλη άνοδος σημειώθηκε στον δείκτη τιμών καταναλωτή, ιδιαίτερα στις κατηγορίες της στέγασης και των μεταφορών, οι οποίες επηρεάζονται σημαντικά από τις τιμές της ενέργειας. Παράλληλα, σημαντική υποχώρηση σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο σημειώθηκε στον πετρελαϊκό δείκτη Brent, ενώ, αντίστοιχα, μικρή μείωση παρατηρήθηκε στον ευρωπαϊκά εναρμονισμένο δείκτη τιμών ενέργειας για την Ελλάδα. Αναφορικά με τους δείκτες που αντανακλούν τις προσδοκίες, οι εξελίξεις κατά το τρίτο τρίμηνο του 2022, σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του έτους, καταδεικνύουν εξασθένηση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα και την ΕΕ, υποχώρηση των επιχειρηματικών προσδοκιών στην Ελλάδα στους τομείς της βιομηχανίας και των κατασκευών, και μικρή βελτίωση των προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο.

Με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στην παρούσα συγκυρία, οι προβλέψεις για την εξέλιξη του πραγματικού ΑΕΠ της Ελλάδας υπόκεινται σε σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας. Ενώ οι ενδείξεις αποκλιμάκωσης των τιμών της ενέργειας φαίνεται να απομακρύνουν αυτή τη στιγμή ορισμένα πιο απαισιόδοξα σενάρια για την πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας, οι γεωπολιτικές εξελίξεις εξακολουθούν να εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους. Παράλληλα, είναι δύσκολο να προβλεφθεί η ταχύτητα αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού και, συνεπώς, οι σχετικές επιδράσεις στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, το κόστος παραγωγής και τα επιτόκια, ενώ, στην περίπτωση της Ελλάδας, σε αυτές τις αβεβαιότητες προστίθενται και οι ενδεχόμενες επιδράσεις του εκλογικού κύκλου. Στον αντίποδα, θετικές επιδράσεις στις προοπτικές ανάπτυξης της χώρας μπορεί να έχει μία θετική έκβαση όσον αφορά την ανάκτηση επενδυτικής βαθμίδας για τα ελληνικά κρατικά ομόλογα, ενώ προς μία περισσότερο ευνοϊκή εξέλιξη του ΑΕΠ θα μπορούσε να συμβάλει η δυνατότητα συνέχισης της εφαρμογής μέτρων στήριξης της οικονομίας σε κλίμακα συμβατή με την τήρηση των δημοσιονομικών στόχων, η υλοποίηση έργων και μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και των δράσεων του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027, και η εντατικοποίηση των επενδύσεων που συνδέονται με την εξοικονόμηση ενέργειας και τον περιορισμό της ενεργειακής εξάρτησης.